

har været stillet, og den Bevægelse, som har været udfoldet for at skaffe Forfatterne Beskyttelse mod Oversættelse, er for det første ældre end denne Udvikling og staar ikke i nogen som helst ydre Berøring dermed — end mindre naturligvis den Ret, der allerede for længst er tildelt Forfatteren med Hensyn til Forbud mod Eftertryk. Altsaa i ydre Henseende er der intet som helst, som kan berettigge til en Sammenstilling af disse to Ting; men dernæst ere de jo i deres Væsen ganske forskellige. Thi det, der ved Toldbeskyttelsen tilsigtes, er at give Producenterne en Ret, som de umuligt kunne siges at have i Forvejen, en Ret til at have et vist Marked for sig selv eller med mindre Indgreb fra udenlandsk, fremmed Konkurrence, end der, naar Beskyttelsen var borte, vilde finde Sted. Her er jo ikke Tale om en Beskyttelse i første Række mod udenlandsk Konkurrence, men her er i første Række Tale om en Beskyttelse mod Indlændinge, som ville tage af vedkommende Forfatters Ret for derved at skaffe sig Udbytte. Og dernæst er her Tale om en forud given Ret. Det er jo i alt Fald det Standpunkt, man altid har stillet sig paa, at her ikke er Tale om at give en Ret, som Forfatteren ikke forud kunde siges at have, men derimod om at anerkende en Ret, som Ret og Villighed og naturlige Retsgrundsaetninger træve anerkendt. Og mod hvem beskyttes Producenten ved de almindelige Toldbestemmelser? Det er Beskyttelse mod en Konkurrence som, hvad man i øvrigt kan sige om den, jo er en Konkurrence med ærligt Arbejde. Men hvad er det, vi gøre Krav paa for Forfatterne? Det er ikke en Beskyttelse mod Konkurrence, skrivende sig fra ærligt Arbejde, men mod en Konkurrence, som skriver sig fra et Kov, idet den paagældende Oversætter røver og tilegner sig Afgang til at skaffe en billig Vare frem, som kan fortrænge eller konkurrere med Forfatternes Vare. Der er ikke nogen Hjemmel til at sammenstille en Retsbeskyttelse mod et Kov med den Toldbeskyttelse, som kan hjemle at give Producenter en Eneret eller en mere udtrakt Ret til et vist Marked, end Konkurrencen med et ærligt udenlandsk Arbejde i øvrigt vilde give. Af denne Grundforstel, som er mellem disse to Ting, følger den praktisk vigtige Forstel, at den Toldbeskyttelse, der kan gives Producenter, den giver man, naar Almenvellet kræver det. Det kan godt være, at Almenvellet kræver det, og er der noget berettiget i den moderne Bevægelse, saa er det, fordi Almenvellet kræver den Beskyttelse for Producenterne, og saa giver man dem den Ret. Men an-

derledes stiller Sagen sig her. Her maatte man for at fratage Forfatterne deres naturlige Ret kunne paavise, at Almenvellet krævede det, thi det vilde være en Ekspropriation, i Modsætning til Forholdet med Hensyn til de materielle Producenter, hvor man umulig kunde sige, at det ikke at give dem Toldbeskyttelse skulde være en Ekspropriation. Men det erkende jo vel alle, at dersom et overvejende Hensyn til Almenvellet krævede det, dersom Nationens Kultur og Civilisation krævede, at man nægtede Forfatterne Anerkendelse af denne Ret, saa vilde det være et Tilfælde, hvor man maatte sige: Her maa vi begrænse Forfatternes Ret af Hensyn til Almenvellet.

Det er derfor det andet Spørgsmaal, som ogsaa Mindretallet har streffet: Er der nogen Grund til at antage, at en saadan Berøvelse af den naturlige Ret som det, at nægte dem Oversættelsesretten, vilde være til Skade for den danske Kultur? Ganste vist paastaar det ærede Mindretal ikke dette, men fremhæver dog, at det ikke er overbevist om, at det vil være til Gavn for god dansk Litteratur. Det er netop dette Synspunkt, der er Spørgsmaal om. Jeg vil altsaa sige: Bevisbyrden kan ikke paahvile os, om det er til Gavn for god dansk Litteratur; om det vil blive det i større eller mindre Omfang, kan man jo ikke vide i Forvejen. Al Sandsynlighed, forekommer det mig, er for, at det vil i et vist Omfang være til Gavn for god dansk Litteratur, men saa maa i alt Fald det ærede Mindretal have Bevisbyrden for, at en saadan Beskyttelse vilde være til Skade for god dansk Litteratur, om man indførte den. Det formaar jeg ikke at indse, hvorledes et saadant Bevis skulde føres. Det skulde jo være paa den Maade, at enten afstares den danske Nation fra en god fremmed Litteratur, eller at man opelskede en slet indenlandsk Litteratur ved en saadan Bestemmelse. Jeg kan nu ikke tænke mig, hvorledes en saadan Bestemmelse skulde kunne hindre, udelukke eller blot formindste den danske Nations Afgang til god, fremmed Litteratur i nogen Henseende. Den gode, fremmede Litteratur vil selvfølgelig altid finde sit Marked her i den forholdsvis snævre Læsekreds, som den altid efter sin Bestaafenhed maa gøre Regning paa. Den vil ikke kunne gøre Regning paa de brede Lags Læsning, men det, der sandsynligvis udelukkes eller i alt Fald noget formindstes, er den tarvelige, fremmede Litteraturs Indvandring hos os, og den ser jeg virkelig ikke nogen Anledning til at aabne alle Døre paa vid Gab for. Det vil sandsynligvis være den, der kan blive noget formindstet i